

Budapest fürdőváros álmát a Tabán valósítja meg

Érdekes felszólalások a Pesti Napló fővárosi parlamentjében

(Saját tudósítónktól.) Budapest barátai elé kitérték Budapest legfontosabb problémáinak megoldását. Kitérték szakemberek világították meg a Tabán, a hidak, az utak problémáit, az idegenforgalom két szakértője beszélt arról, hogy mit kellene tenni a budapesti idegenforgalom jövője érdekében. Kiderült az, hogy a Kereskedelmi és Iparkamara három állástalan mérnökkel felrúgta a háziurak közönyösségét és ezer házat renováltattott.

Van még ezer kérdés, amelyet mind meg kell oldani és amely mind azt a célt szolgálja, hogy Budapest imponálóbb és szebb legyen. Nehogy a témák sűrű felvetésével káoszt teremtsünk, most az eddig felhozott kérdésekre közöljük a válaszokat és alaposan megvitatunk minden ügyet. Az új témák csak később következnek. A budapesti lokálpatriotizmus igenis magasan fog lángholni ebben a

A tabáni fürdőközpont lesz Budapest fürdőváros centruma

Szviezsényi Zoltán, Budapest fürdőváros eszméinek harcosa a Pesti Napló munkatársának a Tabánról a következőket mondotta:

— A fürdőtörvény budapesti végrehajtási utasítása a közeli napokban megjelenik. Ez a rendelet Budapest gyógyfürdőit három övezetbe osztja. Az első övezet a Gellérthegyi fürdőcentrum, mely magában foglalja a Gellérthegyet a Sashegygel és a Tabánnal együtt. A második fürdőcentrum a Szent Margitsziget, Szent Lukács- és Császárfürdő, míg a harmadik fürdőcentrum a Széchenyifürdő a Városligettel. Ez a rendelkezés végre eldönti azt a kérdést, hogy Budapestnek melyek azok a részei, amelyek a fürdőfejlesztés szempontjából különleges figyelmet érdemelnek. Budapest egész területe nem deklaráható gyógyhelynek és így természetes, hogy a jövőben a fürdők fejlesztése szempontjából elsősorban a már kijelölt három centrum jöhet tekintetbe. Ezen területi elhatárolás a fürdőfejlesztésnek új perspektívákat nyit és itt nyer fokozottabb aktualitást a Tabán problémája.

— A Tabán kérdéséhez és jövő kialakításához számos hatóság, érdekelt tényező és magánosok is hozzájárultak és látszik, hogy a téma Budapest közönségét rendkívüli módon — és joggal — érdekli. Budapest területén a műemlékek védelme és a városfejlesztés terén számos hiba történt a múltban, így különös aggodalommal és féltő gonddal tekint ma minden budapesti polgár a megmaradt műemlékek és természeti kincseink jövő sorsára fel. A Tabán ebből a szempontból nem lokális probléma, nem egy területnek magánügye, hanem elsőrendű városfejlesztési és közgazdasági érdek.

Végre elfogadták:

Tabán is a fürdőváros egy része

— Mindenki emlékszik rá, hogy még nemrégiben a Tabán kialakítására tervpályázatot írtak ki, melynek feltételei között szerepelt az a mondat is, hogy a pályázóknak nem kell különös tekintettel lenniük a fürdőváros szempontjaira. Budapest fürdőügyének barátai már akkor is aggodalommal tekintettek a pályázat kifirása elé és nem sok jót vártak az ilyenformán kiírt tabáni tervpályázat eredményétől. Ez a rossz előérzet teljesen indokolt volt, mert mit lehetett várni az olyan tervpályázattól, amely a pályázók kezét azzal is megkötötte, hogy a fehérsásteri iskolát meg kell hagyni, ellenben a fürdők érdekeire nem kell tekintettel lenni.

— Szerencsére azóta a közvélemény egységes állásfoglalása mellett megváltozott az illetékes tényezők véleménye is és ma már nem vitás, hogy a Tabán jövő kialakításánál a fürdőfejlesztési szempontok elsősorban esnek latba. Időközben a székesfőváros megszerezte a Gellérthegyi forrásokot harmadik telepét, a Szent Imre gyógyfürdőt és ezzel most már el is dönt a Tabán jövő sorsára.

— A világon nincs még egy olyan hely, mint a Gellérthegy a maga festői sziklacsoportozatával, egy lüktető világváros közepén. A hegy lábánál ott van a három nagyszerű forrás, a három kitűnő gyógyfürdővel, úgy szólván a belváros szívében, mindenfelől kitűnően megközelíthető helyen. A Gellérthegy tetejéről gyönyörű panoráma nyílik az egész városra és a hegynek szépen fásított szerpentin útjai valóságos gyógyparkká avatják a Gellérthegyet. Csak természetes ezután, hogy a Tabán, amely úgy szólván függvénye a Gellérthegynak, szorosan hozzátartozik és ha már a Gondviselés pazar bőkezűsége annyi természeti szépséget és földalatti kincset halmozott össze erre a kisdarab területre, fokozottabb jelentőségre tarthat számot. Nem lehet egy pillanatra vitás, hogy a Tabán a Gellérthegyi fürdőcentrum egy kiegészítő része és a jövő fejlődés szem-

— városban és a szeretet olyan erő, amely minden akadályt el tud hártani.

Az égető problémák közül talán a legfontosabb a Tabán felépítésének dolga. Szendy Károly alpolgármester nyilatkozatából kiderült, hogy tulajdonképpen szabadon száguldhaj a fantázia. Ez olyan fontos kérdés, hogy több szakembert megcsóvaltatunk, mert ezt az ügyet minden oldalról meg kell világítani.

Szviezsényi Zoltán, Budapest fürdőváros gondolatának régi harcosa érdekes előadásában egészen új képet kap a tabáni probléma, dr. Hüttl Dezső műépítész a városépítők felfogását tükrözi vissza. A szakemberek mellett megcsóvaltatnak az egyszerű polgárok is, akiknek okos megfigyelése nagyon sokszor a szakemberek szemét is kinyitotta.

— pontjából káros minden olyan gondolat, mely ezt a területet háztömbökkel, vagy pláne sorházépítkezéssel akarná örökre elrontani.

Hibák, amelyeket nem szabad még egyszer elkövetni

— Gyógyfürdőink környékének megfelelő kialakítására eddigelé nem fordítottak túlságosan sok gondot, aminek most vonhatjuk le a szomorú tanulságait.

— Az Erzsébet Sósfürdő környékének tervszerűtlen felparcellázásával megfosztották ezt az értékes objektumot és ezeket a kitűnő gyógyhatású vizeket a létalapjukról.

— A Császárfürdő és Lukácsfürdő környéke a piszkos, szűk Zsigmond utcával, a fürdők előtt éktelenkedő homok-, szemét-, kölerakodótelepekkel és füstös pályaudvarokkal ijesztő látványt nyújt és mindennek inkább mondhatók, mint gyógyhelynek.

— A Gellérthegy és környéke, hála a Gondviselésnek, még nincs elrontva és mivel a székesfőváros úgyszólván az összes telkeknek a tulajdonosa, egy gesztussal elintézheti a Gellérthegyi fürdőcentrum problémáját. Itt nem játszhat döntő szerepet az a körülmény, hogy a székesfőváros a tabáni telkeket drágán sajátította ki, mert hiszen a fővárosnak minden pénzt megér értékes gyógyfürdőinek megfelelő keretben való kifejlesztése.

Tabán helyén európai fürdőváros lesz

Kérdést intéztünk Hüttl Dezső professzorhoz, a Műegyetem nyilvános rendes tanárához: a szakavatott építész szemével mint látja a Tabán helyén kibontakozó fürdőváros problémáit?

— Az ügy — mondotta Hüttl professzor — ma már végre helyes mederbe jutott. Az új városrész rendezésének kérdése a Közmunkák Tanácsa előtt fekszik, ahonnan várom az életrevaló prozódziókat: mint alakuljon ki az elbontott Tabán helyén egy új és nagyszabású fürdővárosrész? Hogyan, merre folytatódjék a transzverzális körútrendszer? Hogyan alakítjuk ki a kiszögélő telken épült Rácfürdőt? Várom a módosított tervet. Először meg kell gondolni az új helyzetet, mely most, a Rácfürdő megvásárlásával bekövetkezett, a fővárosnak a kérdés rendezésében meglehetősen szabad kezet adott. Aztán pedig minden részletében alaposan, jól átgondolt programot kell adni. Végül pedig: csinálni! Dolgozni és rendezni, mert meggyőződésem, hogy ezen a felszabadult városrészen egészen új és hatalmas perspektívája nyílik a főváros fejlesztőmunkájának, mely a Tabán helyén egy európai fürdőváros alarvonalait húzza meg.

Parkot! Parkot!

Szöke Pál magántisztviselő a következőket írja nekünk:

— Eddig mindig arról beszéltünk, hogy építkezzünk, most az egyszer azonban azt szeretném javasolni, hogy ne építsünk!

Ne nyúljanak hozzá a Tabánhoz! A Tabán helyén legyen egy óriási park. Mindig arról panaszkodnak, hogy Budapesten nincs elég park. Most csinálhatnánk egyet. A parkok nem születnek, a parkokat csinálják. A parkoknak megvolt a helye Budapesten is, de elődeink nem gondoltak rá, hanem beépítették. Ne kövessük el ezt a hibát a Tabánnal.

Sokat beszélnek Budapestről, mint fürdővárosról. Ezen a környéken van két fürdője a fővárosnak. A Rudas- és a Rácfürdő. Azt is olvasom, hogy a föld belsejében kimeríthetetlen kincsek rejtőznek. Elő azokkal a kincsekkel! Ha a remények valóban beválnak, úgy a fürdőváros parkok nélkül elképzelni nem lehet.

Eppen ezért azt javaslom, bízzák meg a főváros ker-

— A székesfővárosnak vannak beépítetlen területek másutt is, ahova bérházakat kedve szerint építhet, hagyja meg a Tabánt legalább egy részében gyógyparknak és gondoljon arra is, hogy ezen a területen a jövőben gyógyszállókat és penziókat lehessen építeni. A székesfőváros, mint a legnagyobb fürdőtulajdonos, elsősorban fogja használni a Gellérthegyi fürdőcentrum tervszerű kialakításának, mert adóiban és a kereseti lehetőségek megnövelésében, a vállalkozási kedv megindulásában és a fürdővendégek által itt költött jelentékeny összegekkel bőségesen kárpótolja magát.

Nem fogunk ráfizetni a fürdővárosra

A Tabánnak fürdőcentrummá való kialakítása Budapest iparának és kereskedelmének jelentékeny megerősítését fogja maga után vonni. Az idegenforgalomnak azok a legértékesebb elemei, akik hosszú időt töltenek egy városban. Ilyenek elsősorban a fürdővendégek, akik a legjobb vásárlók közé tartoznak. A racionális fürdőpropaganda mellett meg fognak tölteni a gyógyszállók, de sőt még a környéken lévő munkások is, amint ezt Karlsbad, Wiesbaden, Marienbad példái is igazolják.

Az a szomorú folyamat, amely a belvárosi üzletekben nap-nap észlelhető, hogy régi, nagy cégek egyre jobban összezsugorodnak és a kiadó üzlethelyiségek száma egyre jobban növekszik, meg fog szűnni, mert a fürdővendégekkel új vásárlóközösséghez fog jutni elsősorban a Belváros reprezentatív kereskedőtársadalma.

Ha mindezt meggondoljuk, úgy nyilvánvaló, hogy a Tabán problémája milyen szervesen kapcsolódik Budapest jövő fejlődésének és gazdasági megerősödésének kérdéséhez.

Földalatti kincseink előkerülnek

— Budapest fejlődési lehetőségei között első helyre került a Budapest Fürdőváros ügye. Úgy a kormány, mint a székesfőváros el van határozva arra, hogy Budapest földalatti kincseit az eddigénél sokkal gazdaságosabban fogja kihasználni. Erre mutat a Széchenyifürdő és a Rudasfürdő tervezett modernizálása, illetve átépítése, a Rácfürdő megszerzése. Ugyanezt a célt szolgálja a kereskedelmi miniszter által nemrégiben életbe léptetett ú. n. pauszál gyűjtőutazások bevezetése és ezt az ügyet lesz hivatva erőteljesen kézbe venni a megalakítandó gyógyhelyi bizottság, aminek megfelelő anyagi fedezete is lesz a tervszerű propaganda végrehajtására.

Ezek az előkészületek mind jelzik, hogy Budapest Fürdőváros problémájának jelentős etappéjához érkezünk és ebben elsőrendű szerepet fog játszani a Tabán rendezésének, a Fürdőváros érdekeinek megfelelő helyes és célszerű megoldása.

tészeti hivatalát, készítse el gyorsan a Tabán parkpro- zását és azzal vége. Addig is csináljanak valami ideiglenes megoldást, mert az a célunk, hogy Budapest szebb legyen, most pedig a régi Tabán helyén csúf gödrök vannak.

Ne a kiváltságosoknak építsék fel a Tabánt

M. E. dr. ügyvéd ezeket írja:

— Meg kell egyszer már mondani, hogy a főváros tabáni politikája nagyon rossz. Azt olvastuk, hogy a főváros a Tabánba rengeteg milliót fektetett be. Ma már ki sem lehet számítani, hogy a kisajátítási összeg a kamatok kamatjával milyen hihetetlen magas summára rúgnak. A főváros most közművekkel akarja ellátni a Tabánt és erre a célra újabb milliókat vesz fel kölcsön, amelyeknek ellenértékét a Tabánban épülő házak telkeinek eladásából merítené. Beszéltek is arról, hogy 350—360 pengő között vállalkozna egy négyszögöl ára. Ezt igazán nem tudja senki sem megfizetni, de a főváros még így sem kapja vissza pénzét.

Ilyen körülmények között tehát milliókat dobtunk ki annakidején az ablakon csak azért, hogy egyes kiváltságtalok kedvezményes áron jussanak hozzá a telkekhez. De mi az a kedvezmény? Hatszáz pengő négyszögölnként! Olyan ár, amelyet a kiváltságtalok sem tudnak megfizetni.

A megoldás szerintem az volna, hogy a főváros írja le azokat a milliókat, amelyeket befektetett a Tabánba. Körülbelül kétezer milliót körül van a főváros vagyona. Ha leírunk 40 milliót, lesz 1960 millió pengő vagyon. Az is elég. Ne boldogítsuk akarataink ellenére a kiváltságtalokat, ellenben a Tabán helyén legyen gyönyörű park, amely méltó kerete lehetne Budapest fürdővárosának.

14 nap Abbáziában 184 pengőtől
Társasutazás szeptember 1. Jelentkezés dr. Főris bankház, VI., Teréz körút 62. Telefon : 206—09